

ČINNOST SKUPINY PRO VÝZKUM, OCHRANU A EVIDENCI ČÁPŮ VÝCHODOČESKÉHO KRAJE

Celostátní skupina pro výzkum, ochranu a evidenci čápů v ČSR vznikla v roce 1981 na popud ČSO v Praze a Čsl. společnosti zoologické při ČSAV, hlavně zásluhou dr. Karla Hudce, ing. Čestmíra Folka a dr. Františka Obhlídala. Tito tři ornitologičtí pracovníci si jasně uvědomili, že nadcházející čtvrté mezinárodní sčítání čápů bílých v roce 1984 nebude uskutečněno (tak jako nebyla uskutečněna žádná předchozí sčítání celostátní od roku 1934), dokud nebude získána hustá síť zpravodajů a organizátorů, kteří by celou tuto náročnou akci uskutečnili.

Po mnoha velmi těžkých organizačních a personálních změnách nakonec byli jmenováni krajští koordinátoři v zemích českých (celkem 7), kteří pak z řad členů ČSO, dále ČSOP, myslivců, včelařů, mládežnických spolků vytvořili hustou zpravodajskou síť, která se každým rokem zdokonalovala a získávala rok od roku stále přesnější a fundovanější data.

Koordinátorem pro Východočeský kraj byl jmenován Bohumil Rejman, který za vydatné pomoci dr. Františka Obhlídala, předsedy východočeské pobočky ČSO, vytvořil nejdříve spolehlivou zpravodajskou síť z okresních organizátorů, kterými byli a dodnes jsou: HB - Bohuslav Hladík, HK - MUDr. Jiří Zajíc, CH - Václav Cibulka, JC - Karel Prskavec a Ladislav Štátný, MA - ing. Jiří Kult, PA - Milan Hošek, RK - Tomáš Bělka, SM - Jaromír Šifta, SI - Antonín Sedžo a Bohumil Rejman, TU - Jarmila Veselá, UO - František Štancl a Josef Beran.

Vyjmenovat pak všechny další zpravodaje a informátory, kteří každoročně obětavě a nezištně podávají zprávy o čapím pohybu, je na tomto místě prakticky nemožné, poněvadž by vznikl obsáhlý jmenný seznam, který pro nedostatek místa nelze publikovat. Nicméně všechna jména budou uvedena v příspěvku Bohuslava Hladíka a Bohumila Rejmana „O stavu čápů bílých ve Východočeském kraji v roce 1984“, který bude vydán ve sborníku Acta musei Reginaehradecensis.

Aby mohla být zavedena centrální evidence, musela být sjednocena i veškerá pozorovaná data. V první řadě byla zkontrolována všechna místa, která byla z dřívějších někdy i historických pramenů označena jako hnízdiště čápů bílých. Dále byla evidována všechna nově vzniklá hnízda. Naposled pak byla evidována hnízda existující, ale opuštěná a konečně evidenci neušla ani hnízda zaniklá, zničená nebo odstraněná.

Kartotéka je průběžně během celého roku doplňována, takže od roku 1981 do roku 1988 vznikl přesný a ucelený přehled o stavu našich párů čápa bílého. Ročně můžeme podávat mezinárodní radě na ochranu ptáků přesná data o hnízdicích párech, o úhynu mláďat a o počtu vyvedených mláďat.

Způsob zavedené evidence čapích párů v ČSR, který se během těchto roků vžil, nemá zatím v Evropě obdoby, mimo několika států východoevropských zemí (NDR, Slovenská socialistická republika).

Takže každoročně můžeme sledovat se znepokojením, že stavy našich čápů pomalu, ale jistě klesají. Příčiny jsou známe. Případy, o kterých je psáno se množí a náš boj je rok od roku úpornější a možno říci, že nerovný. Čápi i my se stáváme obětí hloupých ignorantů, krátkodobých spekulantů, kteří s ekonomikou ani s dobrým hospodařením nemají vůbec nic společného.

O to víc patří dík všem našim spolupracovníkům, kteří nezištně a obětavě každým rokem pro naši evidenci shromažďují nejen přesná a spolehlivá fenologická data, ale i důkazy a hrůzné skutečnosti a současném stavu a osudu našich čápů.

Vyhledky čápů bílých do budoucnosti rozhodně nejsou bílé, ale ty nejčernější.

Bohumil Rejman
vedoucí skupiny pro
výzkum čápů v ČSR

Z ČINNOSTI VČ. POBOČKY ČSO V ROCE 1988

Jako každý rok byla činnost členů Pobočky rozptýlena téměř po celém VČ. kraji a místy i za hranicemi tohoto území. Činnost byla většinou organizována v pracovních skupinách, které často působí při různých institucích (ČSOP, správy CHKO a pod.) nebo jsou organizovány celostátně. Regionální činnost byla během roku usměrnována na čtyřech členských schůzích, konaných v jarním (5.3., 23.4.) i podzimním (15.10., 17.12.) období. Na březnové výroční schůzi byl zvolen nový výbor Pobočky v tomto složení: předseda - JUDr. F. Obhlídál, místopředseda - dr. J. Sklenář, jednatel - ing. P. Žďárek, hospodář - M. Hromádka, evidence čl. základny - V. Hromádková, zapisovatel - ing. K. Dohnal, zástupce v radě ZK - dr. K. Harant, redaktori sborníku - ing. M. Černý, T. Diviš, dr. J. Plesník, členové - T. Bělka, ing. K. Cihák, L. Štancl.

Dále bylo 15 členům uděleno čestné uznání za úspěšnou práci a propagaci Pobočky a manželé H. a L. Štanclovi spolu s M. Dusíkem obdrželi za svoji činnost věcnou odměnu ZK ROH Tesla na výroční konferenci.

Pro společnou jarní exkurzi členů Pobočky, která se konala 14. května, byly tentokrát vybrány ornitologické lokality v Orlických horách s ukázkou zařízení na noční odchyt a řady hnízdicích druhů včetně syce rousného. V průběhu roku bylo vydáno desáté číslo Sborníku VČ. pobočky ČSO.

Jako hosté se zúčastnili schůzi Pobočky dr. P. Rybář za KSSPPOP, Klaus Fentzloff z NSR se zajímavým filmem o ptačích zobáčích, dr. Š. Danko se sérií diapozitivů ze španělské přírody a dr. P. Miles z KRNAPa s vyprávěním „Za modráčky tundrovými do Rakouska a na Podkarpatskou Ukrajinu“.

POKYNY PRO AUTORY

PANURUS - regionální ornitologický sborník Východočeské pobočky České společnosti ornitologické vychází jedenkrát ročně a slouží k publikování odborných prací a sdělení z oblasti ornitologie a ochrany ptactva především z území Východočeského kraje. Sborník vychází v rozsahu 80 - 120 stran. Rozsah jednotlivých prací není stránkově omezen, avšak publikování rozsáhlejších prací je nutno předem dohodnout s redakcí.

Rukopis pište strojem po jedné straně papíru formátu A4, na jeden řádek 60 úderů. Každá práce musí být označena stručným názvem a jménem autora. Na konci práce uveďte svou přesnou adresu. Práce většího rozsahu musí být děleny podle kapitol (úvod, metodika, výsledky, diskuse, závěr či souhrn apod.). Všechny práce musí být doplněny krátkým souhrnem, který bude přeložen do cizího jazyka. Autor však může dodat i vlastní překlad souhrnu, názvu a popisů obrázků v angličtině nebo němčině. U sdělení o činnosti jednotlivých skupin a zpráv organizačního charakteru se tento souhrn nevyžaduje.

Literární citace na konci prací uvádějte tímto způsobem: příjmení autora a křestní jméno (ve zkratce), rok vydání práce, název práce, časopis, ročník a strana. U knih i místo vydání. Příklad: Novák, L., 1968: Hnízdění cvrčilků slavíkové. Živa, 36: 49-50.

Kresby, grafy a tabulky vyhotovte na zvláštním bílém nebo pauzovacím papíře černou tuší a řádně označte umístění v textu. Maximální velikost tabulky či grafu je 16 x 24 cm. Každý obrázek musí být doplněn popisem, který bude rovněž přeložen do cizího jazyka. K příspěvku je možno dodat kvalitní a dostatečně kontrastní černobílé fotografie na lesklém papíře, nejlépe formátu 13 x 18 cm.

Práce odevzdané redakci musí mít charakter původního sdělení s novými, dosud nepublikovanými údaji. Není dovoleno uveřejňovat údaje duplicitně, tj. údaje již jinde publikované. V tomto případě musí autor použít literární citace. Příspěvky, ve kterých nebudou dodrženy tyto směrnice, redakce autorům vrátí k opravě. Redakce si dále vymíná právo provést drobné formální úpravy textu. Každý autor obdrží 20 separátních výtisků své práce.

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické (dále jen Pobočka) byla zřízena při ZK ROH Tesla v Pardubicích v roce 1975. Je regionálním sdružením České společnosti ornitologické (ČSO) s vlastní právní subjektivitou. Řídí se stanovami ČSO schválenými rozhodnutím ministerstva vnitra ČR č. j. VS/1-10 973/82 ze dne 18.11.1982 a ročními plány práce schválenými radou ZK ROH Tesla. Pobočka je dobrovolnou organizací, sdružující amatérské a profesionální pracovníky v oboru teoretické a užitě ornitologie. Přispívá k zintenzivnění regionální a ornitologické práce, odborně teoreticky i prakticky vzdělává a vychovává své členy a přispívá tak k účelnému a společensky prospěšnému využití volného času pracujících a mládeže.

Členská základna Pobočky svou činností a výsledky práce pomáhá orgánům státní ochrany přírody (KSSPPOP, KRMAP, Správy CHKO, odbory kultury KNV a ONV). Členové Pobočky spolupracují s Krajským muzeem VČ., ČSOP a dalšími institucemi při řešení aktuálních otázek, vyplývajících z potřeb společnosti. Pobočka zřizuje podle potřeby odborné sekce nebo specializované pracovní skupiny v zájmu jednotné koordinace a odborného řízení dobrovolné ornitologické činnosti. Pobočka vede výměnu literatury s odbornými institucemi a organizacemi, účastní se společných výzkumných akcí organizovaných ČSO včetně mezinárodních akcí v oblasti ornitologie.

Členské schůze Pobočky se konají 3-4x ročně, dále se pravidelně pořádají přednášky, výstavy, exkurze, semináře, konference, kurzy kroužkovatelů, vydávají publikace atd. Při Pobočce je zřízena příruční knihovna pro studijní činnost členů. Pobočka spravuje inventář, který je majetkem ZK ROH Tesla.

Činnost Pobočky je řízena výborem, který je volen na členské schůzi na dvouleté období. Pro své řádné členy výbor vystavuje členskou legitimaci, která je opravňuje k vykonávání ornitologické činnosti při dodržení platných zákonů, předpisů a stanov ČSO.